

[Terug naar Krant](#)

Klimaatoptimist • 23 juni 10:00

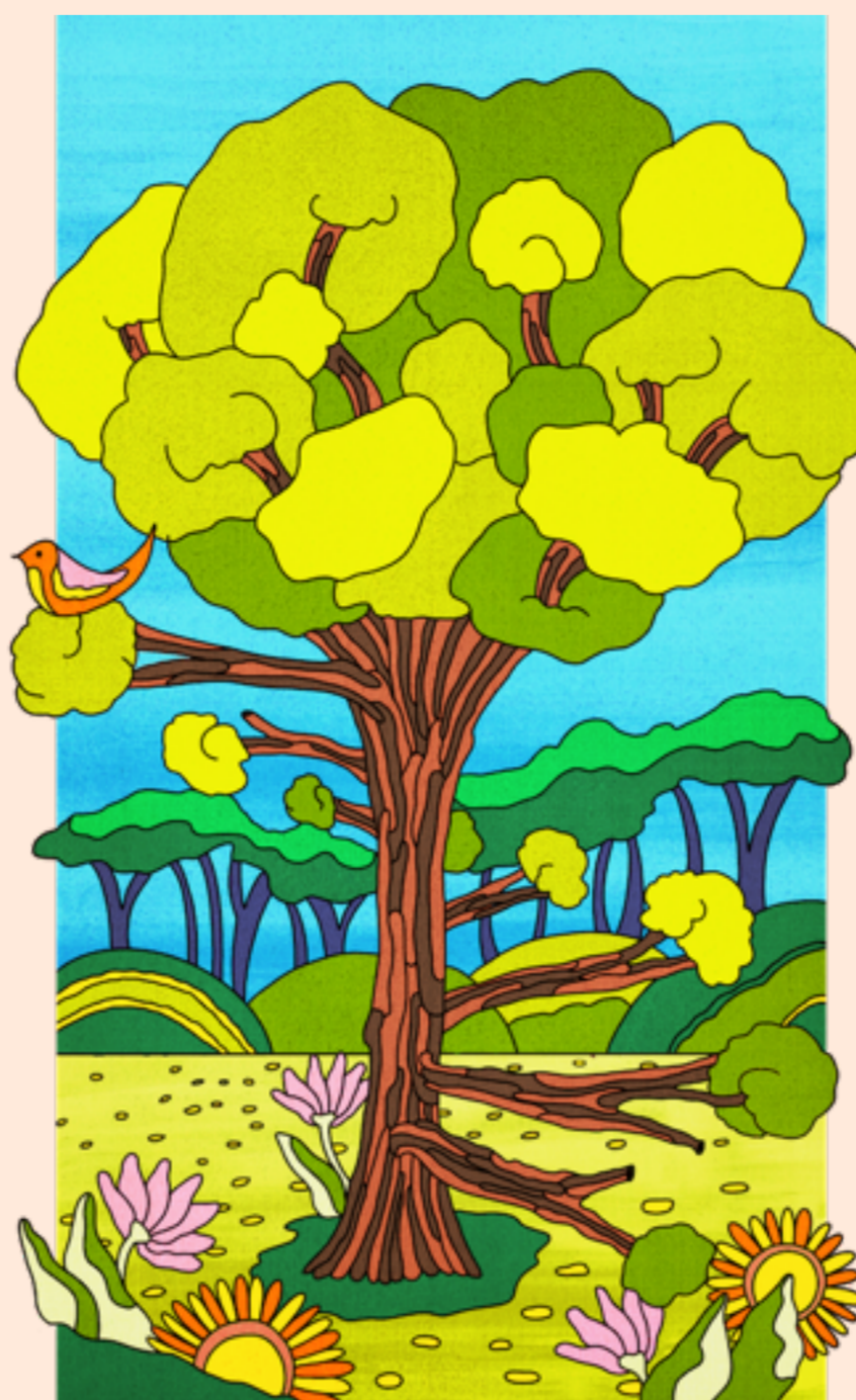
Weg met het achteruitgangsproza

Daan Remarque

Klimaatoptimist Daan Remarque, psycholoog en communicatiestrateg, onderzoekt elke maand de grootste vraag van onze tijd: hoe krijg je mensen massaal mee voor het klimaat?

-
-
-
-
-
-

Mensen die veel doen voor het klimaat waren geschokt door de cijfers in mijn vorige bijdrage. ‘Wat ik doe, is toch positief?’ Zeker, blijf dat vooral doen! Maar inzetten op individuele mindset- en gedragsverandering levert veel te weinig op. De klimaatcrisis vraagt om schaal en tempo. Dus moeten we het echt hebben van de overheid die op systeemniveau met belastingen, subsidies, investeringen, wetten en regels bedrijven en burgers helpt om massaal de goede kant op te bewegen. Want de overgrote meerderheid past het gedrag niet uit zichzelf aan.



Illustratie: Anne van den Boogaard voor Het Financieele Dagblad

Nu is onze diersoort sowieso niet happig op verandering. Uit onderzoek blijkt dat wij 1) onderbreking van onze gewoonten hinderlijk vinden, 2) de ellende van verandering overschatten, en 3) ons eigen verandervermogen onderschatten. Neem thuiswerken en videobellen. Eerst jammerden we dat het nooit zou werken. Toen bleken we er beter in dan we dachten. En nu stappen we nooit meer in de auto voor een uurtje vergaderen. Dus het is zoals met katten en zwemmen: we kunnen het wel, maar we doen het liever niet.

Geframed als 'lastig'

De massa komt in actie als maatregelen hen sturen, of bij een belofte van vooruitgang. Liefst een combinatie van die twee. President Kennedy beloofde een nieuwe start met een nieuwe generatie. Martin Luther King droomde van respect, waardigheid en kansen voor iedereen. Miljoenen mensen droomden mee en kwamen in actie.

Gek genoeg wordt klimaatbeleid meestal gepresenteerd als achteruitgang: minder vliegen, minder vlees en zuivel, minder kopen, minder weggooien, minder barbecueën, minder autorijden. Daar droomt vrijwel niemand van.

Het kabinet kondigde onlangs nieuwe maatregelen aan. Met een wenkend perspectief? Nee, met een sluitende boekhouding. Jaartallen en percentages waar niemand warm van wordt. Klimaatminister Jetten zei erbij dat het kon gaan knellen. Zelfs voorstanders waren niet echt enthousiast.

Vaak wordt een beter klimaat en milieu ook niet gepresenteerd als belangrijk, maar geframed als lastig. Premier Rutte zegt dan: ‘Ik vind het ook vervelend, maar...’ of nog directer: ‘Ik vind het een rotmaatregel’. ‘Anders kunnen we niet bouwen’, ‘het moet van de rechter’, of van ‘Brussel’. Groen corvee dus. Dat frame schept alle kansen voor een BBB, die simpelweg belooft dat dat helemaal niet hoeft.

Doem, groen en moeten

Gek genoeg komt het somberste achteruitgangsproza van de grootste voorstanders van klimaatactie. Het gaat bij hen steeds over offers brengen, schaamte, consuminderen en de-growth. Een kleine groene fanclub klappt dapper, maar de meerderheid heeft een hekel aan de oe'tjes van doem, groen en moeten. En steeds vraag ik me af: waarom zo calvinistisch? Waar is het positieve verhaal? De vooruitgang?

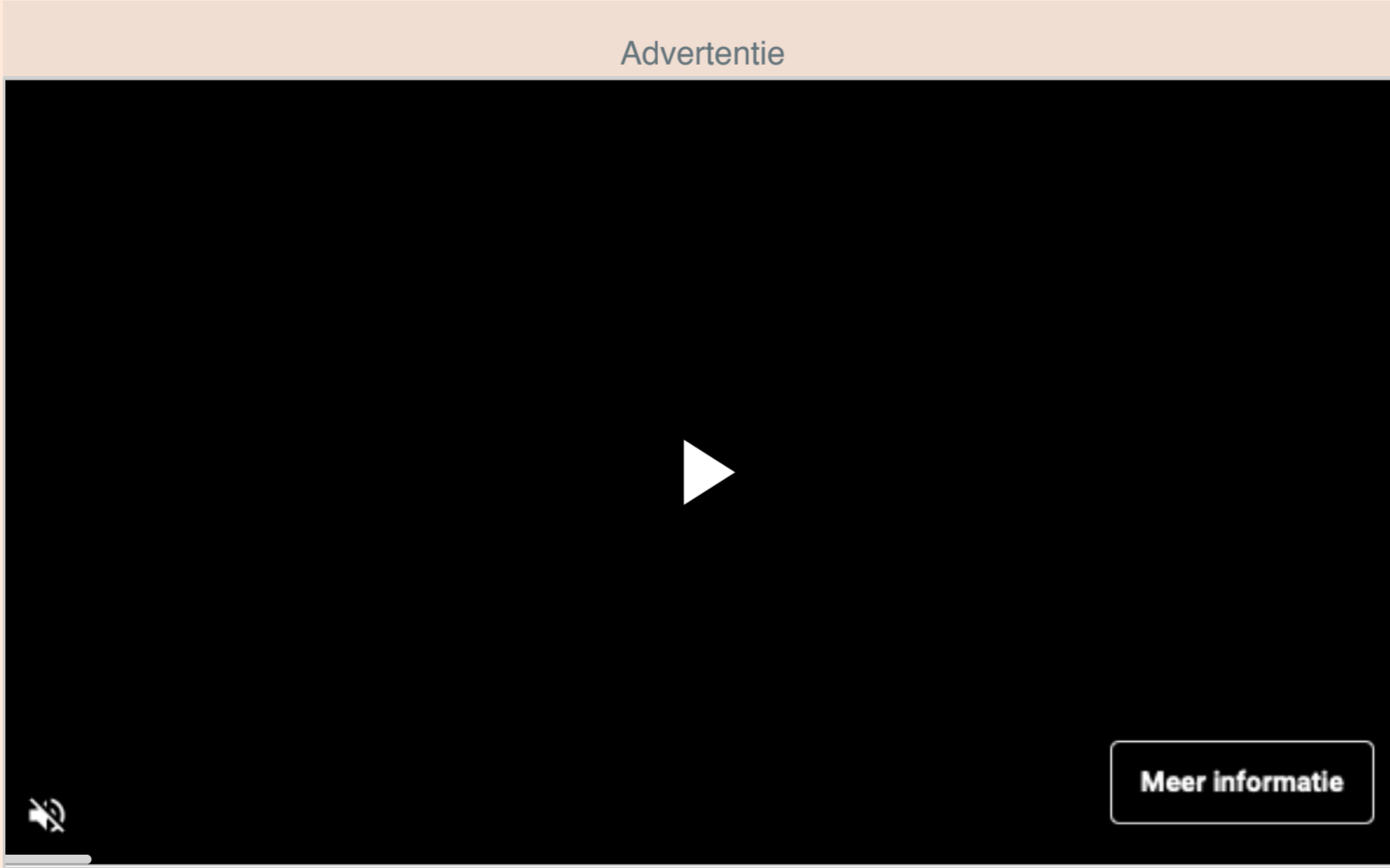
Ik vermoed dat groene leiders onbewust het verhaal overnemen van de klimaatwetenschapper. De rol van de wetenschapper is om ons de feiten te geven en zo nodig alarm te slaan. Politieke leiders hebben echter een totaal andere rol: ze moeten de massa meekrijgen, enthousiasmeren voor een betere toekomst. Doortastende klimaat- en milieuactie vraagt veel aanpassing van ons allemaal, dus nooit is het belangrijker geweest om goed te communiceren waarom we transformeren, en waarheen.

‘Het moet voor het klimaat’ is geen winnend argument, want de meeste mensen vinden het klimaat blijkbaar niet zo urgent als de dingen die ze voor zichzelf willen. Vanuit onze instincten willen we al miljoenen jaren hetzelfde: veilig zijn, gezond blijven, succesvol zijn, bewonderd worden, liefhebben en zorgen voor onszelf en de onzen. Dat is het wel zo'n beetje. Dus wil je klimaatactie aan de massa verkopen, dan is het misschien handig om dat te verbinden met wat iedereen graag wil, ongeacht ideologie of overtuiging.

Schoner! Veiliger! Gezonder!

En dat is helemaal niet zo ingewikkeld. Iedereen wil in een wereld leven met een gezonde natuur om van te genieten. Schoon water om te drinken en in te zwemmen. Schone lucht om te ademen. Niemand wil overstromingen, bosbranden, droogte, misoogsten, of pfas in het bloed. Iedereen wil onafhankelijk zijn van dictators die macht uitoefenen met olie of gas.

Klimaat- en milieubeleid maakt onze wereld dus schoner, veiliger en gezonder. Daarbij stimuleert het kennisontwikkeling, een nieuwe economie, banen en kansen voor komende generaties. Dat is links noch rechts, het is vooruitgang. Voor iedereen. Misschien wordt het tijd om er zo over te gaan praten. Want taal kan polariseren en irriteren, maar ook verbinden en enthousiasmeren. Mogen we wat minder minder, en wat meer meer?

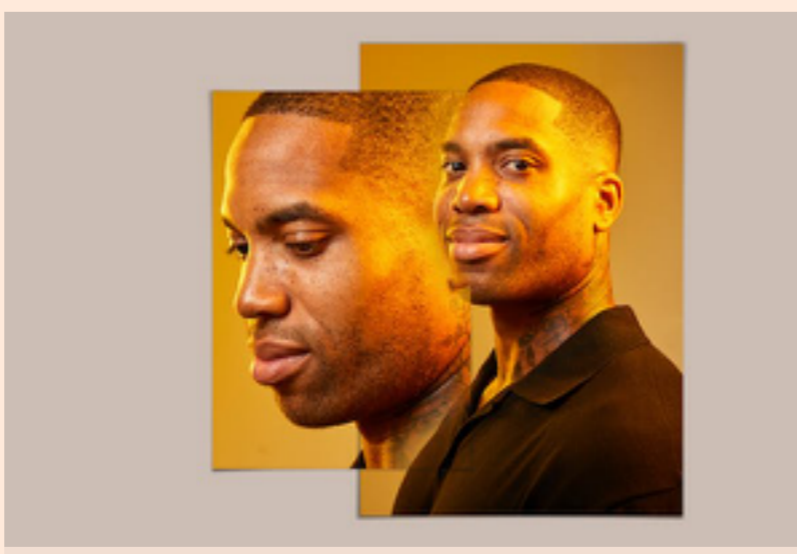


-
-
-
-
-

Meer samenleving



3 min leestijd
Furby-generatie koopt speelgoedier nu voor eigen kinderen



5 min leestijd • [Tegenslag](#)
Oud-international Kalian Sams: 'Honkbal is een sport van falen'



3 min leestijd
Creative destructie



4 min leestijd • [Profiel](#)
Eline Arbo bepaalt welke tekst er op het toneel wordt gesproken, niet Brecht of Beckett

Over FD	Algemeen	Service	Producten	Van onze partners	Meer van FDMG
FD Redactie	Algemene voorwaarden	Service & contact	Abonnementen	Vacatures	FD Mediagroep
FD Gazellen	Privacy	Account aanmaken	Groepslicenties		BNR Nieuwsradio
FD Henri Sijthoff Prijs	Cookies	Hulp bij inloggen	Nieuwsbrieven		Company.info
Werken bij FD	Copyright	Mijn FD	Podcasts		Energela
Colofon	Responsible disclosure	Adverteren	FD App		Pensioen Pro
					Impact Investor
					Investment Officer